

آغاز چرخش گفتمان در برنامه‌ها برای ارتقای کیفیت زندگی در بافت‌های تاریخی شهر تبریز

امیر شاهگلی*

از حدود ۱۷-۱۸ سال همچنان در جریان روند آن‌ها قرار دارم. در زمانی که هنوز پروژه‌ها را شروع نکرده بودیم و در جمع‌هایی که مهندسان مشاور هم حضور داشتند، درخواست مدیریت شهری این بود که فضاهای شهری مناسبی در این محدوده‌ها ساخته شود که سرزندگی ایجاد کند. چشم‌اندازی هم که مشاوران برای مدیریت شهری ترسیم می‌کردند نشان می‌داد که با اجرای پروژه‌های پیشنهادی آن‌ها، فضاهایی شکل می‌گرفت که سرزندگی در این محدوده‌ها به وجود می‌آورد. این پروژه‌ها به صورت بلوک به بلوک ولی در هماهنگی با هم در بافت قدیمی شهر تعریف شدند. مرحوم مهندس میرمیران، از طرف مهندسین مشاور نقش جهان پارس، طرح تفصیلی منطقه تاریخی - فرهنگی شهر تبریز را تهیه می‌کردند و به عنوان مشاور مادر، مسئولیت هماهنگی و نظارت بر پروژه‌هایی را که به مهندسین مشاور باوند، مهندسین مشاور تجیر (مرحوم دکتر صامی) و مهندسین مشاور صفامنش و همکاران واگذار شده بود بر عهده داشتند. پروژه‌ها شروع شد ولی به کندی پیش می‌رفت که این امر بخشی از واقعیت اقدامات عمرانی در کشور ما است. بالاخره پس از گذشت مدت

ترجیح می‌دهم با مرور تجربه دو دهه اخیر تبریز که در بطن آن قرار داشتیم آغاز کنم. به حدود ۱۷ سال قبل برمی‌گردم که بعد از جنگ، تب و تاب طرح‌های تجددگرایانه در شهرها اوج گرفته بود و تهران پرچمدار آن بود. انگار که محدوده‌هایی از شهر فریاد می‌زدند بیایید ما را از نو بسازید، چه در مقیاس کلان و چه در مقیاس خرد. شاهد تغییرات بسیار سریعی در شهر بودیم. ساختمان‌های قدیمی تخریب می‌شد و به جای آن‌ها ساختمان‌های جدید ساخته می‌شد. این موج گریبان‌گیر بیشتر شهرهای ما شده بود. در همان اوان، مدیریت شهری در تبریز تصمیم گرفت این جریان را به سمت پروژه‌های شهری کلان هدایت کند. یعنی با تخریب ساختمان‌های فرسوده در یک بلوک شهری و سپس تجمیع اراضی، پروژه‌هایی به صورت بزرگ مقیاس در آن تعریف شود که بتواند پاسخ‌گوی بخشی از نیازهای شهر باشد. مدیریت شهری در آن زمان برای این کار به تعدادی از مهندسان مشاور معمار و شهرساز شناخته‌شده و توانمند متوسل شد و در آن مقطع توانست بخش مهمی از توان علمی و تخصصی کشور در بخش معماری و شهرسازی را به خدمت خود درآورد. بنده از همان زمان در جریان این پروژه‌ها بوده‌ام و خوشحالم که اکنون پس